

KLDR – Korejská lidově demokratická republika

Důležitá data:

1945 – Korea byla od roku 1910 japonskou kolonií. Po porážce Japonska byla vítěznými státy USA a SSSR rozdělena na dvě relativně samostatné části (severní ovládána SSSR a jižní pod vlivem USA).

1948 – Okupační správy se nedokázaly dohodnout na společném postupu, když v roce 1947 OSN zřídila komisy, která měla dohlédnout na demokratický průběh nadcházejících voleb. SSSR ji však označil za protizákonnou a odmítl ji vpustit na území severní Korey. Volby tak proběhly pouze v jižní části, kde byl zvolen prezident I Süng-man. Zvolení poslanci následně přijaly novou ústavu a v den výročí osvobození (15. března 1948) vyhlásili vznik Korejské republiky. Mezitím sovětské a severokorejské orgány oznámily, že se v zemi 25. srpna uskutečnily volby, v nichž 99% obyvatel hlasovalo pro jednotnou kandidátku tzv. demokratické fronty, a 9. září 1948 byla vyhlášena Korejská lidově demokratická republika v čele s Kim Ir-senem jako předsedou vlády.

Hlavním cílem KLDR bylo sjednocení korejského poloostrova pod komunistickou vládou.

1950 – Vojska KLDR překročila 38. rovnoběžku s úmyslem sjednotit obě země pod svou vládou. Na stranu KLDR se později přidala Čína. Korejskou republiku podpořila vojska Spojených států pod záštitou OSN. Počet vojenských i civilních obětí na obou stranách se odhaduje na více než 2 miliony.

Nejednalo se však o typickou občanskou válku. Tímto konfliktem, který je považována za první ozbrojený střet války studené, vzniká nový fenomén tzv. proxy war (překládáno jako zastupitelská válka), kde se velmoci nestřetávají přímo, ale prostřednictvím třetího státu. Čína ani Spojené státy tudíž ani nepřistoupily ke konceptu tzv. „totální války“ a neuchýlily se tak ani k použití jaderných zbraní.

27. července 1953 – Uzavřeno příměří. Válečný stav však formálně přetrvává dodnes, přičemž stále dochází k občasným oboustranným provokacím. Vztahy KLDR a mezinárodního společenství zůstávají neustále napjaté. V Korejské republice dodnes setrvává na 30 000 amerických vojáků.

1968, 1974, 1983 a 1987 – Dochází k několika severokorejským pokusům o atentát na jihokorejské představitele. Nejznámějším byl právě pokus z roku 1983, při kterém byl málem zavražděn jihokorejský prezident Chun Doo-hwan v Rangúnu, hlavním městě Myanmaru. Dalším teroristickým počinem KLDR byl i bombový útok na letadlo směřující z Abu Dhabi do Soulu v roce 1987.

1994 – Umírá dosavadní vůdce KLDR Kim Ir-sen a je nahrazen svým synem Kim Čong-ilem.

2006 a 2009 – Rada bezpečnosti OSN vydává postupně tři rezoluce vůči KLTR kvůli pokusům o obohacování uranu.

27. května 2009 - KLTR prohlašuje, že se již necítí být vázána příměřím s Korejskou republikou.

13. června 2009 – KLTR poprvé otevřeně přiznala, že má svůj vlastní program na obohacování uranu. Ve stejném roce provádí dva testy jaderných bomb a následně i testy raket středního doletu.

Politický systém KLTR

Kim Ir-sen

V čele KLTR stojí jediný politický subjekt Demokratická fronta pro znovusjednocení vlasti, která je koalici čtyř stran (Korejské strany práce, Korejské strany pracujících a dvou dalších), který od roku 1946 de facto ovládá Kim Ir-sen. Od vzniku premiérské funkce roku 1948 zastával i ji a konečně roku 1972 se stal prezidentem.

Jeho vláda nesla prvky stalinského SSSR včetně budování **kultu osobnosti**. Dny jeho narození a úmrtí jsou slaveny jako státní svátky a Kim Ir-sen je dodnes považován za tzv. *věčného prezidenta* (proto jeho syn ani dnes nemůže prezidentskou funkci zastávat).

Zavedl tvrdé represe vůči svým politickým odpůrcům včetně **koncentračních táborů**.

Politickou **moc** postupně koncentroval **do rukou armády**, jíž byl zároveň nejvyšším velitelem. Od roku 1980 tak již Strana práce neuspořádala generální sjezd.

Kim Čong-il

Je synem Kim Ir-sena. Od smrti svého otce roku 1994 přebírá vládu v zemi a drží ji dodnes. Důsledně **pokračuje v otcově politické linii**.

Coby typický znak stalinských režimů dochází i v případě Kim Čong-ila ke **koncentraci** několika **funkcí**. Je předsedou Národního obranného výboru Severní Koreje, nejvyšším velitelem severokorejské armády, policejním prezidentem a generálním tajemníkem Strany práce.

O pokračujícím kultu osobnosti svědčí například jeho oficiální životopis, který uvádí, „že jeho narození bylo ohlášeno zpěvem vlaštovek, rozkvetly květiny, nad horou se vytvořila dvojitá duha a na obloze se zjevila hvězda na znamení narození budoucího vůdce“.

V poslední době se spekuluje o Kim Čong-ilově zdraví, neboť se přestal objevovat na významných státních akcích (například v září roku 2008 se Kim Čong-il nezúčastnil oslav 60. výročí založení Severní Koreje).

Jako pravděpodobný nástupce Kim Čong-ila se jeví jeho nejmladší syn Kim Čong-un.

Čučche

Čučche je oficiální ideologií KLTR již od dob Kim Ir-sena, která v zemi nahradila formálně všechna dosavadní náboženství. O její největší rozvoj se zasloužil až Kim Čong-il.

Vychází z principů:

1. čchaču, tj. nezávislá politika,

2. čcharip, tj. ekonomická soběstačnost,
3. čchawi, tj. sebeobrana ve vojenské politice,
a od roku 1996 také
4. songun, tj. upřednostňování armády.

Paradoxně právě aplikace této ideologie způsobila ekonomický propad a naprostou závislost na státech, od kterých se KLDR chtěla osamostatnit (zejména na Číně).

Kalendář Čučche byl zaveden roku 1997 a počítá se od data narození Kim Ir-sena – 15. dubna 1912. Jinak ale respektuje pravidla kalendáře gregoriánského (např. dělení na měsíce).

Zahraniční vztahy

KLDR má tradičně nejbližší vztahy s Ruskem (dříve SSSR) a Čínou. Po pádu komunismu v Evropě je však odkázána především na pomoc z Číny.

Hranice KLDR jsou neprodyšně uzavřeny jak na jihu, tak i na severu kvůli rostoucímu počtu uprchlíků právě do Číny.

Ohledně jaderného programu KLDR byla vedena dlouhá šestistranná jednání (mimo KLDR se na nich podílely Spojené státy americké, Rusko, Čína, Japonsko a Korejská republika). 17. července 2007 pak inspektoři OSN potvrdili uzavření severokorejských jaderných zařízení. Přesto byla KLDR zařazena Spojenými státy mezi země podporující terorismus, když svůj jaderný program obnovila.

Jadernými testy si pak KLDR snažila získat pozornost mezinárodního společenství a vynutit si dvoustranná jednání s USA ohledně uvalených sankcí.

Armáda KLDR je při svém počtu cca 1 210 000 mužů považována za 5. největší na světě.

Geografické údaje

Originální název: Choson minjujuui inmin konghwaguk

Užívaný název: Severní Korea

Rozloha: 120 540 km²

Využití plochy: 14 % orná půda, 0 % pastviny, 61 % lesy, 25 % ostatní

Vodstvo: nejdelší řeka - Amnok (813 km)

Biota: lesy mírného pásu

Hlavní město: Pchjongjang (2 355 000 obyv.)

Správní členění: 9 provincií a 3 statutární města

Forma vlády: komunistický stát

Hlava státu: KIM Chong-il

Český název: Korejská lidově demokratická republika

Anglický název: Democratic People's Republic of Korea

Poloha: 124°-131° v. d. a 38°-43° s. š.

Reliéf: nejvyšší bod - Paektu-san (2 744 m), nejnížší bod - Japonské moře (0 m)

Klima: mírný pás

Další města (tis. obyv.): Hamhung 701, Čchongdžin 520

Datum vzniku: 1948

Státní zřízení: republika

Členství: OSN

Obyvatelstvo:**Počet obyvatel (2006):** 23 113 019**Národnostní složení:** Korejci 99 %**Věkové složení:** 0-14 r. 25,52 %, 15-64 r. 67,63 %, nad 65 r. 6,85 %**Střední délka života - muži:** 68,04 let**Gramotnost:** 99 %**Úřední jazyk:** korejština**Hustota zalidnění:** 176 obyv./km²**Náboženství:** animisté 14%, bez vyznání 65%**Roční přirozený přírůstek:** 0,98 %**Střední délka života - ženy:** 74,15 let**Urbanizace:** 60,5 %**Hospodářství:****Tvorba HDP:** 28 % služby, 42 % průmysl, 30 % zemědělství**HDP (parita kupní síly):** 40 mld. USD**Hospodářský růst:** 1,0 %**Zemědělství - sklizeň:** pšenice, ječmen, kukuřice, rýže, proso, sorgo, brambory, batáty, sója, zelenina, ovoce, tabák**Zemědělství - chov dobytka:** skot, ovce, prasata, drůbež, kozy**Průmysl - těžba:** černé uhlí, hnědé uhlí, železná ruda, olovo, wolfram, měď, zinek, zlato, fosfáty, tuha**Průmysl - energetika (podíl elektráren):** tepelné 34,62 %, vodní 65,38 %**Průmysl - energetika (výroba):** 28,6 mld. kWh**Zaměstnanost:** 64 % služby a průmysl, 36 % zemědělství**HDP na 1 obyv. (parita kupní síly):** 1 700 USD**Dluh (1999):** 12 mld. USD**Průmysl - energetika (spotřeba):** 26,6 mld. kWh**Vývoz:** rudy, zpracované kovy, zemědělské produkty, ryby**Dovoz:** ropa, stroje, spotřební zboží, obilí**Odběratelské země:** Jižní Korea, Japonsko, Čína**Dodavatelské země:** Čína,, Thajsko, Japonsko, Rusko, Jižní Korea**Doprava:** 5 000 km železnice, 31 200 km silnice**Měna:** severokorejský won (KPW) = 100 čonů**Ostatní:****Mezinárodní zkratka:** PRK**Mezinárodní poznávací zkratka (MPZ):** KP**Internetová doména:** .kp**Vstoupení do OSN:** 1991**Jízda:** vpravo**Čas k SEČ:** +8